

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, [http:// www.kp.org.pl](http://www.kp.org.pl)

Świebodzin, 29 października 2013 r.

**Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Szczecinie**

W związku z pracami nad PZO obszaru Natura 2000 Wzgórza Bukowe, przekazuję poniżej kilka uwag i wniosków. Proszę potraktować je jako uzupełnienie wcześniej przekazywanych (w tym drogą emailową w formie komentarzy na tekście) uwag, które w pełni podtrzymuję.

1. Puszcza Bukowa jest dla leśnych siedlisk przyrodniczych, w szczególności dla buczyn, obszarem unikatowym w skali Pomorza i kraju. Wydaje się, że jest ona centrum zróżnicowania żyznych buczyn niżowych i najlepiej zachowanym na niżu Polski kompleksem lasów bukowych. Ochrona Puszczy, w tym ochrona buczyn Puszczy w obszarze Natura 2000, powinna uwzględniać ten fakt. W konsekwencji, ochrona buczyn powinna w tym kompleksie leśnym zostać zaplanowana „ponadstandardowo” – poziom kompromisu między ochroną, a gospodarką w buczynach powinien tu być ustalony znacznie wyżej, niż przeciętnie w lasach Polski.

W długofalowej perspektywie, wzorem dla Puszczy Bukowej powinny być buczyny meklenburskie, wpisane ostatnio na listę Światowego Dziedzictwa Ludzkości, wraz z bukowymi lasami Karpat. Uważamy, że celem dalekosiężnym powinno być włączenie do Światowego Dziedzictwa Ludzkości, razem z bukowymi lasami Niemiec i Karpat, także bukowych lasów Polski zachodniej, w tym Puszczy Bukowej.

Na dziś, dla zachowania unikatowego dziedzictwa przyrodniczego Puszczy, konieczne wydaje nam się:

- a) Dokończenie tworzenia sieci rezerwatów przyrody w Puszczy, wskazanej w obowiązującym planie ochrony parku krajobrazowego. Na uznanie czekają rezerваты Węglino, Lisi Potok, Jezioro Czarne. Wszystkie one mają sens także dla zabezpieczenia cennych płatów siedlisk przyrodniczych; uznanie tych rezerwatów powinno więc zostać zapisane jako jedno z działań w PZO obszaru Natura 2000. Rezerваты przyrody wewnątrz obszaru Natura 2000 tworzą wewnętrzną strukturę tego obszaru i – oprócz swoich samodzielnych celów – są też sposobem ochrony obszaru Natura 2000.
- b) Wyznaczenie w lasach Puszczy sieci „powierzchni referencyjnych” – czyli drzewostanów wyłączonych z użytkowania i pozostawionych (trwale) do naturalnego rozwoju, w oparciu o wewnętrzne regulacje Lasów Państwowych. W

naszym wyobrażeniu, w buczynach Puszczy powinno to być, oprócz rezerwatów przyrody, orientacyjnie ok. 100 takich powierzchni rozproszonych w całej Puszczy, nie mniejszych od 1 ha, zajmujących łącznie ok. 500 ha. Do sieci tej mogą i powinny być włączone lasy na stromych zboczach, przy potokach (orientacyjnie na dwie wysokości drzewostanu od potoków i strumieni itp.), na źródłiskach itp.

- c) Do sieci powierzchni referencyjnych powinny być dodatkowo włączone, a tym samym wyłączone z użytkowania, wszystkie puszczańskie lasy łęgowe. Tu zaznaczamy, że już w obowiązującym akcie prawa miejscowego – planie ochrony parku krajobrazowego – zapisana jest zasada wyłączenia z użytkowania gospodarczego przysturmykowych lasów łęgowych i źródlisk, a w szczególności dolin potoków: Rudzianka, Ponikwa, Lisiego oraz fragmentów Śmierdnickiego.
  - d) Przyjęcie zasady pozostawiania, podczas cięć rębnych w pozostałych lasach bukowych (niezależnie od typu rębni), biogrup – tj. grup i kęp drzew pozostających na następne pokolenie lasu, a następnie do naturalnej śmierci i rozkładu. Standardowo, w lasach Polski pozostawia się jako biogrupy 5% drzewostanu. Uważamy, że w Puszczy Bukowej – ze względu na jej wyjątkowe wartości przyrodnicze i dodatkowy status ochronny (nakładanie się obszaru Natura 2000 i parku krajobrazowego) ten kompromisowy wskaźnik powinien być przesunięty nieco bardziej w kierunku ochrony przyrody, tj. podniesiony do 10%.
  - e) Rzeczywiste wdrożenie i przestrzeganie zasady pozostawiania, we wszelkich cięciach, oprócz biogrup, pojedynczych drzew tzw. „biocenotycznych” w rozumieniu Instrukcji Ochrony Lasu z 2011 r. – to znaczy m.in. wszystkich drzew dziuplastych i z próchnowiskami, zahubionych, częściowo obłamanych, unikatowych pod względem pokroju, unikatowych pod względem rozmiarów (proponujemy: buki > 300 cm obwodu). Puszcza Bukowa, pomimo deklarowanego pozostawiania takich drzew, jest wciąż uboga w związane z nimi mikrobioty, rzeczywiste wdrożenie tej praktyki powinno więc zostać poprawione.
2. Jako nowe, lecz nabierające znaczenia istotne zagrożenie, powodujące fragmentację siedlisk przyrodniczych, wskazać w tym obszarze trzeba niektóre inwestycje przebudowy i modernizacji dróg leśnych. Nie sprzeciwiając się co do zasady poprawie gruntowych nawierzchni dróg leśnych, wnosimy o zapisanie, że modernizacje takie nie powinny wiązać się z poszerzeniem dróg kosztem przyległego lasu, a w szczególności z przerwaniem nad drogą zwarcia koron drzew.
  3. Puszcza Bukowa docelowo powinna być dla mieszkańców Szczecina miejscem umożliwiającym kontakt z przyrodą, położonym w bezpośrednim sąsiedztwie dużego miasta. Aby mogła spełniać tę rolę, jej krajobraz nie może upodobnić się do krajobrazu przedmieść tego miasta, a w szczególności powstrzymany powinien być proces urbanizacji polan śródleśnych. Oczywiście, zagadnienie to wykracza poza ochronę obszaru Natura 2000, powinno jednak przy planowaniu tej ochrony zostać uwzględnione, jako „uwarunkowanie społeczne” i „specyfika lokalna”, o których mowa w art. 2 ust 3 dyrektywy siedliskowej. W związku z powyższym:

- a) Uważamy za konieczne rygorystyczne zaplanowanie ochrony przestrzeni otwartej, wszędzie tam gdzie jest ona potrzebna przedmiotom ochrony obszaru Natura 2000 – np. płazom, z uwzględnieniem potrzeb ich przemieszczania się, migracji, zimowania, łączności ekologicznej pomiędzy poszczególnymi oczkami wodnymi. Oczywiście, nigdy nie może być dopuszczana zabudowa w płatach chronionych siedlisk przyrodniczych.
- b) Uważamy za konieczne przyjęcie regulacji odsuwających ewentualną zabudowę na nie mniej niż 100 m od ściany lasu – leśnych siedlisk przyrodniczych, w celu ograniczenia ryzyka postępującej od zabudowań synantropizacji.

Ograniczenia możliwości zabudowy wynikające z ochrony obszaru Natura 2000 nie powinny budzić wątpliwości i kontrowersji, bowiem w większości tożsame będą z ograniczeniami wynikającymi już dziś z obowiązującego aktu prawa miejscowego - planu ochrony parku krajobrazowego, lub z ograniczeniami, których uwarunkowania przyrodnicze zidentyfikowane zostały już w operatach branżowych tego planu. Nie mogą więc one być interpretowane jako nowe „ograniczenia prawa własności”.

4. Puszcza Bukowa, jako park krajobrazowy, ma ustanowiony plan ochrony parku krajobrazowego wraz z jego dokumentacją. Plan ten nie uwzględnia wprawdzie zakresu PZO Natura 2000, ale sporządzany był przecież również z myślą o ochronie siedlisk przyrodniczych i gatunków Natura 2000. Uważamy, że elementem prac nad PZO powinno być w szczególności przeanalizowanie, które zapisy tego planu – związane z ochroną siedlisk i gatunków Natura 2000 – nie zostały jeszcze zrealizowane lub napotykają na trudności prawne w zastosowaniu, a następnie przeniesienie tych zapisów jako części zapisów PZO. Oczywiście, zapisy PZO mogą i powinny być w wielu sprawach dalej idące niż zapisy planu ochrony parku krajobrazowego, ale odnoszące się do gatunków i siedlisk Natura 2000 zapisy z planu ochrony parku powinny być w formie co najmniej nie osłabionej umieszczone także w PZO – choćby po to, by umożliwić organom ochrony przyrody ich wyegzekwowanie na podstawie art. 37 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, nie mającym analogii w przepisach dotyczących planu ochrony parku krajobrazowego.

z poważaniem